

ἔδραζε τὴν χεῖρα τῆς κ. Δεσκλοβέλ καὶ ἔφερεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀλαῖν.

— Ἔλα, μητέρα, νὰ μὲ βοηθήσῃς, τῇ εἶπε· διότι πολὺ φοβοῦμαι, ὅτι θὰ ἀναγκασθῶ ἐγὼ ἐπὶ τέλους νὰ ζητήσω τὸν υἱόν σου εἰς γάμον.

Μετά τινας στιγμὰς ἡ Μίς Βιργινία ἐπλησίασε τὴν Μαρκέλλαν καὶ τῇ εἶπεν εἰς τὸ οὖς·

— Τώρα, ἂν θέλετε, μοῦ δίδετε τὸ δακτυλίδι σας, νὰ τὸ ρίψω εἰς τὸν ποταμόν.

A'

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ

B'. — ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΟΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΠΟΤΩΝ

Πρώτη ἀνακάλυψις καὶ ἐξαγωγή τοῦ οἴνου πνεύματος ἐκ τοῦ οἴνου. — Τρόπος τῆς παραγωγῆς τοῦ οἴνου καὶ αἱ διαφοροὶ αὐτοῦ ποιότητες. — Ἐξαγωγή τοῦ οἴνου πνεύματος ἐκ τοῦ οἴνου κατ' ἀρχάς, καὶ εἶτα ἐκ παντοίων σακχαρώδων καὶ ἀμυλωδῶν φυτῶν, βιζῶν, κερπῶν, σπερμάτων, κλπ. — Πολλαπλασιασμός ὑπὸ τῆς ἀναπτυχθείσης χημείας, καὶ σὺν αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φιληθονίας καὶ λιχνείας, τῶν διαφόρων οἴνου πνευματώδων ποτῶν. — Περίεργοι ὀνομασίαι τινῶν τούτων. — Ἐφευρετικότης τῶν ἁγίων πατέρων καὶ τῶν μοναχῶν ἐπὶ οἴνου πνευματώδη ποτὰ καὶ μυστηριώδη ἐλιξίρια πρὸς τελειότεραν ἀπόλαυσιν τοῦ ἐν ταῖς μοναῖς ὀλβίου βίου αὐτῶν.

Μετά τὴν βραχεῖαν ἱστορικὴν ἐκδρομὴν, εἰσέλθωμεν εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς διατριβῆς μας ταύτης.

Σήμερον, χάρις ταῖς προόδους τῆς χημείας καὶ τῆς βιομηχανίας, ἔχομεν προικισθῆ ὑπὸ πολυαριθμῶν πνευματώδων μεθυστικῶν ποτῶν, ὧν πάντων, ὡς εἶπομεν, βάσις εἶνε τὸ οἴνο πνευμα, ὅπερ κατὰ πρόωτον ἀνεκαλύφθη ἐν τῷ οἴνῳ ὑπὸ τῶν ἀλχημιστῶν τοῦ μεσαίωνα, καὶ ἀπεχωρίσθη ἐξ αὐτοῦ διὰ τῆς ἀποστάξεως πολλὰ ἔτη μετὰ τοὺς ἀρχαίους ἐνδόξους ἑλληνικοὺς καὶ ῥωμαίκοὺς χρόνους.

Ἄγνωστος εἶνε ἀκριβῶς ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ οἴνου πνεύματος, καθ' ὅσον οἱ πρόωτοι ἐξαγαγόντες αὐτὸ ἀλχημιστὰι διετήρουν μυστικὴν τὴν ἐφευρεσίαν τῶν ταύτην. Οὐχ ἤττον γνωστὸν εἶνε, ὅτι πρῶτος ἔγραψε περὶ τούτου κατὰ τὸν II' αἰῶνα ὁ Thaddaeus καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Arnauld de Villeneuve, ὅστις ὑπῆρξε θερμὸς θιασώτης καὶ ὑμνητὴς τοῦ οἴνου πνεύματος. Οὐδόλως δὲ παράδοξον ἢ ἀνακάλυψις τοῦ ὀλβιρίου τούτου ὑγροῦ νὰ ἐγένετο κατὰ τὸν III' ἢ IV' αἰῶνα, ὅτε εἶδε τὸ φῶς καὶ ἑτέρα φοβερά τῆς ἀνθρωπότητος μάστιξ, ἡ πυρῖτις.

**

Ὁ οἴνος ἐκ πάντων τῶν οἴνου πνευματώδων ποτῶν εἶνε τὸ ἐξέχον καὶ ἐν μεγίστῃ χρήσει. Εἶνε δὲ οὗτος ὑγρὸν πνευματώδες προερχόμενον ἐκ τοῦ εἰς ζύμωσιν τιθεμένου ὀποῦ τῆς σταφυ-

λῆς. Ὁ ὀρισμὸς οὗτος ὅμως, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, σήμερον εἶνε λίαν ἀνακριβής, καθ' ὅσον τανῦν ὁ οἴνος παράγεται ὑπὸ τῆς πολυμηχάνου βιομηχανίας τῶν νοθευτῶν ἐκ διαφόρων σακχαρώδων καὶ ἀμυλωδῶν οὐσιῶν, ἐν αἷς οὐδ' ἔγχος σταφυλῆς ὑπάρχει.

Ἐν τούτοις, ἡ οἴνοποίησις τελεῖται διὰ τῆς ζύμώσεως ἢ κοινῶς καλουμένης βράσεως τοῦ σακχαρώδους ὀποῦ τῶν σταφυλῶν. Πολλοὶ ἴσως παρέστητε εἰς κατασκευὴν οἴνου καὶ εἶδετε, ὅτι, μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τῶν σταφυλῶν, τὸν ἐκρέοντα ὀπὸν, ἤτοι τὸ γλεῦκος, ἀφίρουνσιν ἐντὸς κάδων ἢ ἄλλων καταλλήλων μεγάλων ἀγγείων, ἐν οἷς μετὰ τινὰ χρόνον ἄρχεται τὸ φαινόμενον τῆς ζύμώσεως, ἤτοι τῆς χημικῆς διχάσεως καὶ ἀποσυνθέσεως τῶν σακχαρώδων τῶν σταφυλῶν οὐσιῶν εἰς οἴνο πνευμα καὶ ἀνθρακικὸν ὀξύ· καὶ τὸ μὲν οἴνο πνευμα μένει καὶ συσσωρεύεται ἐν τῷ ὀπῷ, τὸ δὲ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἀέριον ὄν, ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἐν εἶδει πολυαριθμῶν φυσαλίδων ἐκεῖ διαρρηγνυμένων (1).

**

Ἡ οἴνοποίησις ὅμως δὲν συνίσταται ἀποκλειστικῶς μόνον εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ σακχάρου εἰς οἴνο πνευμα, καθ' ὅσον τὴν ποιότητα καὶ τὸ ἄρωμα τοῦ οἴνου δὲν δίδει τὸ οἴνο πνευμα μόνον, ἀλλὰ καὶ πλεῖσται ἄλλαι οὐσίαι ἀναπτυσσόμεναι κατὰ τὴν ζύμωσιν ἢ ἐνεχόμεναι ἐν τῷ ὀπῷ τῶν σταφυλῶν. Οὕτω δὲ εἰς τὸ γλεῦκος σταφυλῶν προερχομένων ἐκ πτωχοῦ ἐδάφους δυνάμεθα διὰ τῆς προσθήκης σακχάρου ν' αὐξήσωμεν τὴν ποσότητα τοῦ ἀναπτυσσομένου οἴνου πνεύματος ἐν τῷ οἴνῳ, πλὴν οὐδέποτε θὰ δυνηθῶμεν νὰ δώσωμεν αὐτῷ τὸ ἄρωμα καὶ τὴν γεῦσιν ἐκάστου οἴνου τῶν διαφόρων χωρῶν τῶν εὐφόρων καὶ πλουσιῶν εἰς καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου.

Αἱ οὐσίαι δὲ αὗται εἰσὶν ἔτι σταφυλοσάκχαρον μὴ ἀποσυνθεθέν, πλεῖστα ἅλατα, δεψικόν ὀξύ, διάφοροι ἐκχυλισματικαὶ οὐσίαι τῶν σταφυλῶν, χρωστικαὶ οὐσίαι, καὶ τέλος διάφοροι σύνθετοι αἰθέρες (οἰνανθικός, βουτυλικός, ὀξικός αἰθήρ), πτητικαὶ οὐσίαι καὶ αἰθεριώδη ἀρωματικά ἔλαια, ἀναπτυσσόμενα κατ' ὀλίγον ἐν τῷ οἴνῳ τοσοῦτ' ἄλλο, ὅσον οὗτος εἶνε παλαιότερος, καὶ παρέχοντα αὐτῷ ἰδιάζουσαν γεῦσιν καὶ εὐωδίαν, ἢν καλοῦσιν ἄρωμα (bouquet).

**

Καὶ αὕτη μὲν εἶνε ἡ κατασκευὴ τοῦ οἴνου· πλὴν διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ἐν τῷ οἴνῳ οἴνου πνεύματος δὲν περιορίζονται μόνον εἰς τὸ σάχ-

(1) Τὸ ἀέριον τοῦτο ἀνθρακικόν ὀξύ, ὅταν τὸ γλεῦκος ἢ τεθειμένον ἐν κεκλεισμένῳ χώρῳ, ἀναπτυσσόμενον κατ' ὀλίγον πληροῖ τὸν χώρον αὐτὸν ἐκδιώκον ἐκείθεν καὶ ἀντικαθιστῶν τὸ ἀεὶον τῆς ἀτμοσφαιρας. Ὅταν δὲ τις εἰσέλθῃ τότε εἰς τὸν χώρον αὐτὸν, ἀποθνήσκει στιγμιαίως ἐξ ἀσφυξίας ἕνεκα ἐλλείψεως ὀξυγόνου, ὅπερ εἶνε ἀναγκασιότατον εἰς τὴν ἀναπνοὴν ἡμῶν.

χαρον τῆς σταφυλῆς. Πᾶσα σακχαρώδης οὐσία οἰαζήποτε τιθεμένη εἰς ζυμωσιν δύναται νὰ παραγάγῃ οἶνόπνευμα. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἀμυλώδης ἔτι οὐσία διχαζομένη (διὰ τῆς διαστάσεως) εἰς σάκχαρον καὶ δεξτρίνην δύναται ἐπίσης νὰ παραγάγῃ οἶνόπνευμα.

Οὕτω δ' ἐπὶ ἄπειρον σήμερον ἐπολλαπλασιάσθη ἡ πηγὴ τῆς παραγωγῆς τοῦ οἶνοπνεύματος, καί, πλὴν τῶν σταφυλῶν, τὸ σακχαροκάλαμον, αἱ ἐρυθραὶ τευτλίδες (κοκκινογούλια), οἱ πέπωνες, τὰ γεώμηλα, τὰ κάστανα, τὰ μήλα, τὰ ἀπίδια, πάντες οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ ἰδίως ἡ κριθὴ καὶ ἡ ἐρυσσιβώδης ὄλυρα, ὡς καὶ πληθὺς ἄλλων σακχαρωδῶν καὶ ἀμυλωδῶν φυτῶν, ῥιζῶν, καρπῶν, σπερμάτων κλπ. χρησιμεύουσιν εἰς τὴν ἐξαγωγήν οἶνοπνευμάτων. Τὸ δυσάρεστον ὅμως εἶνε, ὅτι τὰ οἶνοπνεύματα ταῦτα οὐδὲν ὅμοιάζουσι πρὸς τὸ τῶν σταφυλῶν, ὄντα ὅλως διάφορα τὴν ποιότητα καὶ τὴν σύνθεσιν καὶ συνήθως βλαβερά, καὶ τινὰ δὲ καὶ δηλητηρία ἰσχυρά, περὶ ὧν κατιόντες ποιήσομεν τὸν προσήκοντα λόγον.

**

Ἡ χημεία λοιπὸν καὶ σὺν αὐτῇ ἡ ἀνθρώπινος φιληδονία καὶ λιχνεῖα, πολλαπλασιάσασα τὰ εἶδη τῶν οἶνοπνευμάτων, ἐπολλαπλασίασε λίαν καὶ τὰ εἶδη τῶν οἶνοπνευματωδῶν ποτῶν.

Οὕτω δὲ διὰ μὲν τῆς ζυμώσεως τοῦ ὀπου τῶν μῆλων καὶ ἀπιδίων ἐξήγαγε τὸν *μηλιτην οἶνον*· διὰ δὲ τῆς ζυμώσεως τῆς κριθῆς τὸν *κριθινον οἶνον*, ἢ ἄλλως καλούμενον *ζύθον*. Τούτοις δ' ἔπεται πληθὺς ἄπειρος ἄλλων πνευματωδῶν ποτῶν, οἷα ἡ *κοιτὴ ρακῆ*, ἣτις εἶνε οἶνόπνευμα ἠραιωμένον δι' ὕδατος καὶ προερχόμενον ἐξ ἀποστάξεως τῶν γιγάρτων καὶ στεμφύλων τῶν ὑπολειπομένων ἐκ τῶν σταφυλῶν μετὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐξαγωγήν τοῦ γλεύκους· τὸ *ράμιον* παραγόμενον ἰδίως ἐκ τῆς ζυμώσεως καὶ ἀποστάξεως τοῦ ἀκαθάρτου σακχαροκάλαμου· τὸ *κονιάκ*, ὅπερ εἶνε εἶδος οἶνοπνεύματος, ἠραιωμένου ἐπίσης δι' ὕδατος, ἐξαγόμενον ἐκ λευκοῦ οἴνου τῆς γαλλικῆς ἐπαρχίας Cognac, ἐξ ἧς ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα (4). τὸ *ἀρχευθῶδες οἶνόπνευμα* ἢ *ἀγγλικὸν ρακιον* (*genièvre*), τὸ προερχόμενον ἐκ τῆς ἀποστάξεως οἶνοπνεύματος μετὰ τοῦ ὀπου τῶν σακχωδῶν καρπῶν τῆς ἀρχεύθου· τὸ *ἀψινθιον*, τὸ ἀπολαμβανόμενον ἐξ ἀποστάξεως οἶνοπνεύματος μετὰ πῶας ἀψινθίου· τὸ *Kirsch*, ἐξ οἶνοπνευμάτων μετὰ ζυμώσεως καὶ ἀποστάξεως τοῦ ὀπου καὶ τῶν πυρήνων τῶν μαύρων κερασιῶν· τὸ *cuvacaso* συνιστάμενον ἐξ οἶνοπνεύματος διαφόρου ποιότητος καὶ καταγωγῆς ἀρωματιζομένου διὰ φλοιῶν (*zesses*) πικρῶν νεραντζιῶν· τὸ *cassis* σκευαζόμενον

ἐκ τῶν καρπῶν τῶν ῥιβησιῶν (φραγκοσταφύλων) κατεργαζομένων ἐντὸς οἶνοπνεύματος· τὸ *marasquin* ὃν οἶνόπνευμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ὀμασκήνων καὶ τῶν ῥοδακίνων· τὸ *anissette* οἶνόπνευμα σακχαροῦχον, ἐφ' ὧν κατειργάσθησαν σπέρματα ἀνίσου τοῦ ἀστεροειδοῦς· τὸ *bitter* σύνθεσις οἶνοπνεύματος μετὰ διαφόρων πικρῶν αἰθερίων οὐσιῶν· τὸ *vermouth*, ὅπερ εἶνε οἶνος λευκός, ἐν ᾧ κατειργάσθησαν διάφορα διεγερτικὰ ἀρωματώδη καὶ πικρὰ φυτὰ καὶ πλεῖστα ὄσα, ὧν ἡ ἀπαρίθμησις ἠθελε καταβάλλει καὶ τὴν μεγαλειτέραν ὑπομονὴν μακροθύμου λεξικογράφου, διὰ τὴν κατασκευὴν ὅμως τῶν ὀποίων ἡ πολυμήχανος κερδοσκοπία τῆς σήμερον βιομηχανίας τὰ πάντα ἐμηχανεύθη, καὶ μέχρι τῆς βαπτίσεως ἔτι αὐτῶν δι' ὀνομάτων παραδόξων καὶ περιέργων πρὸς παγίδευσιν τῶν πολλῶν. Οὕτω δὲ ἐπὶ τῶν ἐκθεμάτων τῶν καπηλείων καὶ οἶνοπωλείων ἐπιδείκνυνται ἡ ἐλκυστικὴ κρέμα τῆς *νύμφης*, καὶ παρ' αὐτὴν ὁ *ἐντελής ἔρωσ*· ἔτι δὲ καὶ τὸ *ἐλεφάντινον οὔρον*, ὅπερ διεγείρει τὴν περιέργειαν τῶν θεατῶν καὶ ταυτοχρόνως τὴν ἐπανόστασιν τῶν στομάχων αὐτῶν· πλὴν μετὰ τῶν στομάχων τούτων ὑπάρχουσι πολλοὶ λίαν φιλοπερίεργοι γευόμενοι τοῦ ὑγροῦ καὶ δυσκόλως εἶτα ἀποχωριζόμενοι τούτου. Τὸ ἀηδὲς τοῦτο ὄνομα ἐδόθη εἰς τὸ ποτόν αὐτό, διότι ἐνέχει τὰ στοιχεῖα τῆς βενζόλης· ὡς γνωστὸν δὲ ἐκ τῆς φυσιολογικῆς χημείας, εἰς τὰ οὔρα τῶν ζῶων, ἰδίᾳ τῶν χορτοφάγων, ὑπάρχει ἐν μεγίστη ποσότητι οὐσία τις καλουμένη *ἰπλουρικὸν ὀξύ*, ὅπερ δι' ὀργανικῆς αὐτοῦ ἀλλοιώσεως μεταβάλλεται εἰς *βενζοϊκὸν ὀξύ*. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἡ λίαν παράδοξος φαντασία τοῦ κατασκευαστοῦ ἐνεπνεύσθη καὶ ἐδάπτισε τὸ ποτόν αὐτοῦ.

Πλεῖστα τῶν οἶνοπνευματωδῶν ἀρωματικῶν ποτῶν προέρχονται ἐκ μοναχῶν ἀλχημιστῶν, ὧν ἡ ἐν ταῖς μοναῖς ὀλβία βίωσις ἐνέπνευεν αὐτοῖς τὴν πρὸς τὴν ζωὴν ζωηρὰν ἀγάπην καὶ ἐπομένως τὴν ἐφεύρεσιν καὶ κατασκευὴν πομάτων ὑποστηρίζοντων τὴν ζωοφόρον τοῦ ὀργανισμοῦ κίνησιν.

Τὰ ποτὰ δὲ ταῦτα, ἅτινα σημειωτέον εἶσιν ἐξαιρέτα, φέρουσιν εἰς αἰδίον μνήμην καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θείων πατέρων, ὧν ἡ ἐφευρετικότης ἐπροίκισε δι' αὐτῶν τὴν ἀνθρωπότητα.

Οὕτως ἔχομεν τὸ *πνευματώδες ποτόν τῶν Βενεδικτιῶν*, τὸ τῶν *Καρμηλιτῶν*, τὸ τῶν ἀγίων πατέρων τῆς διασήμες μονῆς *Chartreuse*, τὸ τῶν μοναχῶν *Bernardίνων*, τὸ τοῦ ἀγίου πατρὸς *Κερμαρνον* κλπ.

Ἄπαντα τὰ ποτὰ ταῦτα κατασκευαζόμενα ἐξ οἶνοπνεύματος, καὶ ἰδίᾳ *κονιάκ*, καὶ ἐκ διαφόρων ἀρωματικῶν καὶ φαρμακευτικῶν φυτῶν μετέχουσι συνάμα τῆς τε διεγερτικῆς ἐνεργείας τοῦ οἶνοπνεύματος καὶ τῆς ζωογόνου ιδιότητος τῶν στοιχείων τῶν ἐνεγομένων ἀρωματικῶν οὐσιῶν. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ἐλαμβάνοντο ὡς *φάρμακα* ἢ *ἐλι-*

(1) Ἐτερον τι εἶδος *κονιάκ*, φερόμενον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *fine champagne*, οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς τὸ *κονιάκ*, ἀλλ' εἶνε οἶνόπνευμα ὑδρομιγῆς ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἐρυθρῶν τευτλίδων καὶ τῶν διαφόρων δημητριακῶν καρπῶν.

ξίρια υγιεινά, ἀληθῶς ἐπροικίζοντο ὅπως ὅποτε ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς ἀπονεμομένων αὐτοῖς ἰδιότητων, ὡς τῶν εὐστομάχων, πεπτικῶν, τωνατικῶν, διεγερτικῶν, διουρητικῶν, ἀντισπασμωδικῶν, ἀντιπυρετικῶν, ἀντιαποπληκτικῶν, κλπ. κλπ., πλὴν ἀφ' ὅτου ἤρξαντο νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν τῶν οἰνοπωλείων καὶ καπηλείων, ἢ βλαβερὰ ἐπίδρασις τοῦ ἐν αὐτοῖς οἰνοπνεύματος ὑπερεξήκοντισε κατὰ πολὺ τὰς εὐεργετικὰς τοῦ ποτοῦ ἰδιότητας!

ΙΩ. ΦΟΥΣΤΑΝΟΣ.

ΤΟ ΔΕΚΑΣΤΟΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

(Ἀνεκδοτὸν τουρκικόν).

Ἐν καφενείῳ πόλεως θρακικῆς λόγος ποτὲ ἐγένετο πολὺς περὶ τῆς εὐθιδικίας καὶ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ Καδῆ τῆς πόλεως ἐκείνης. Οἱ πλείστοι τῶν παρευρισκομένων ἐπήνουν καὶ ἐξεβίαζον τὴν ἄκραν περὶ τοὺς νόμους εὐλάβειαν, τὸ ἀδεκάστον καὶ τὸ ἀπροσωπόληπτον τοῦ Καδῆ. «Οὐδεὶς, ἔλεγον, δύναται διὰ χρημάτων νὰ δελεάσῃ τὸν Καδῆν τοῦτον· τὰ δῶρα τὸν καθιστῶσιν αὐστηρότερον· πολλοὶ δὲ δοκιμάσαντες νὰ δεκάσωσιν αὐτὸν ἀπεπέμφθησαν καὶ εἰς τὸ δικαστήριον τὸν εὖρον ἀπηνέστατον».

Οἱ ἔπαινοι οὗτοι δὲν ἦσαν γενικοὶ· εἶχον καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας. «Πάντες οἱ Καδῆδες, ἔλεγον οἱ ἀντιφρονούντες, ἀγαπῶσι τὰ δῶρα καὶ ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ Καδῆς, ὅστις νὰ ἔχη τὴν σκληρὰν γενναιότητα νὰ ἀντισταθῇ καὶ νὰ μὴ ὑποχωρήσῃ ἀπέναντι τῶν θεληγῆτρων καὶ τῆς γοητείας παχυτάτου δώρου χάριν τοῦ δικαίου».

«Διὰ τοὺς ἄλλους τουρκοὺς δικαστὰς συμφωνοῦμεν, ἔλεγον οἱ ἐπαινῆται, ἀλλ' αὐτὸς διαφέρει, εἶνε μία ἐξαίρεσις». «Μόνον ἐπὶ Καδῆ δὲν παραδέχομαι ἐξαίρεσιν, ἐφώνησεν ὁ ἔμπορος Δ., ὁ αὐτὸς κανὼν ἰσχύει δι' ὅλους· ὅλοι οἱ Καδῆδες δεκάζονται. Ὅστις δὲ ἐξ ὑμῶν ἔχει πεποιθήσιν εἰς τοὺς λόγους του, ἄς ἀποδεχθῇ τὸ στοίχημα, τὸ ὅποιον προτείνω. Προβάλλω στοίχημα ἑκατὸν λίρας, νὰ μοι μετρήσῃ ὁ ἀντίπαλος, ἐὰν ἐπὶ ἀξιοποίνου πράξεως δεκάσας τὸν Καδῆν κατορθώσω νὰ ἀθιωθῶ πανηγυρικῶς, νὰ πληρώσω δὲ αὐτὰς, ἂν ὁ Καδῆς μὲ καταδικάσῃ μὴ δεχθῆς τὰ δῶρα. «Τὸ δεχόμεθα», εἶπόν τινες ἐκ τῶν θαυμαστῶν τοῦ Καδῆ. Ὁρίσθησαν λοιπὸν οἱ μάρτυρες καὶ οἱ ἐγγυηταὶ καὶ τὰ τοῦ στοιχήματος ἑκατέρωθεν ἐτέθησαν μετὰ πολλῆς προθυμίας.

«—Τώρα ποῖον εἶνε ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον δύναται νὰ ἐξερεθίσῃ τὸν φανατισμὸν τοῦ Καδῆ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν; ἢ ποῖον φαίνεται ὁ Καδῆς, ὅτι σέβεται καὶ τιμᾷ μάλιστα;» «Τὸν γέροντα Χατζῆ Ἄλῃν, ὅστις εἶνε καὶ ὁ στενωτάτος φίλος του», εἶπον οἱ ἐναντίοι. «Τοῦτου λοιπὸν τοῦ

Χατζῆ Ἄλῃ ἐγὼ τὸ γένειον θὰ σύρω καὶ θὰ πύσω τὸ πρόσωπον τῆ προσευχῆ παρασκευῆ ἐξωθεν τοῦ τζαμίου μετὰ τὸ τέλος τῆς προσευχῆς».

Κατὰ τὴν ὀρισμένην λοιπὸν ὥραν οἱ γνωρίζοντες τὸ πρᾶγμα ἐκ τῶν χριστιανῶν περιεφέροντο περὶ τὸ τζαμίον, ὅπως ἴδωσιν, ἂν ὁ ἔμπορος Δ. θὰ τολμήσῃ νὰ ἐκτελέσῃ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον τοσοῦτον ἐπιστήμως καὶ πανηγυρικῶς αὐτοπροαιρέτως ἀνέλαβεν. Ἡ προσευχὴ τέλος τῶν πιστῶν ἔληξε καὶ τὸ τζαμίον ἐκενοῦτο, τελευταῖος δὲ πάντων μετὰ πολλῆς εὐλαβείας ἐξήρχετο ὁ Χατζῆ Ἄλῃς φαῦον αὐταρέσκως τὸ βαθύτατον αὐτοῦ γένειον. Δὲν εἶχε προχωρήσῃ δύο βήματα, ὅτε ὁ ἔμπορος Δ. . . . πλησιάσας αὐτὸν ἀποτόμως καὶ ἀρπάσας τὸ γένειον τοῦ γέροντος ἔπτυσεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον. Γνωστὸν δέ, ὅτι οἱ Τούρκοι θεωροῦσι τοῦτο ὡς τὴν ἐσχάτην τῶν ὕβρεων. Ἡ ἐκπληξίς καὶ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ γέροντος καὶ τῶν ὀλίγων πλέον παρόντων ὀθωμανῶν ὑπῆρξε μεγίστη, καὶ ἀφευκτῶς θὰ κατεκερματίζετο ὁ αὐθάδης χριστιανός, ἂν μὴ ταχέως ἐτρέπετο εἰς φυγήν.

Οἱ Τούρκοι ὀλίγοι σχετικῶς ὄντες ἐν τῇ πόλει παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς χριστιανούς ἐζήτησαν τὴν αὐστηρὰν τιμωρίαν τοῦ ὕβριστοῦ παρὰ τοῦ Καδῆ. Ὁ δὲ Καδῆς ἀμέσως ἀποστείλας κλητήρας ἐκάλεσεν εἰς τὸ δικαστήριον, τὸ ὅποιον ἐκτάκτως συνεκρότησεν.

Ὁ ἔμπορος Δ. . . ἰδὼν τοὺς κλητῆρας προσερχομένους ἔλαβε φύλλον χαρτίου χονδρῶ καὶ στίλβοντος, ὅποιον ἠδύνατο νὰ εἶνε τὸ χαρτίον ἐγγράφου ἐπιστήμου, ἤλειψε τὸ ἕτερον μέρος αὐτοῦ διὰ κόλλας καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐκόλλησεν ἐπιτηδεῖως κατὰ σειρὰν πεντήκοντα λίρας καὶ θέσας αὐτὸ εἰς τὸν κόλπον του ἠγαλούθησε τοὺς κλητῆρας προθύμως.

Ἄπειρον ἦτο τὸ πλῆθος εἰς τὸ δικαστήριον, ὃ δὲ Καδῆς ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἑδρας του σεβάρως καὶ σιωπηλὸς περιμένων ἀνυπομόνως τὸν ἔνοχον, ὅστις δὲν ἐθράδυνε νὰ ἐμφανισθῇ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν κλητῆρων. «Ἄπιστε, σκύλλε, εἶπε πρὸς αὐτὸν μόλις ἐμφανισθέντα ὁ δικαστῆς ἐτόλμησες σύ, υἱὲ σκύλλου, νὰ ἐγγίσῃς τὸ γένειον καὶ νὰ πύσης τὸν σεβάσμιον Χατζῆν, τοῦ ὁποίου σεβαστότερον γέροντα δὲν ἔχει τὸ Ἰσλάμ; Τί δύνασαι νὰ ἀποκριθῆς; ἢ ποῖον δένδρον νομίζεις στερεώτερον, ὅπως σὲ κρεμάσω ἀμέσως;» «—Ἐγὼ, εἶπε ταπεινῶς ὁ ἔμπορος, αὐθέντη Καδῆ, δὲν ἔπραξα τοῦτο αὐθαίρετως· ἔχω φερμάνιον παρὰ τοῦ Σουλτάνου». «—Φερμάνι;» ἠρώτησεν ὁ Καδῆς ἐξαφθῆς περισσότερον. «—Μάλιστα», εἶπε ὁ χριστιανός καὶ συνάμα ἐγχειρίζει μεθ' ὑποκλίσεως εἰς αὐτὸν τὸ χαρτίον ἐκεῖνο. Ὁ Καδῆς ἐνοήσας ἀπὸ τοῦ βάρους τὸ περιεχόμενον ἐφόρεσε τὰ ὀμματοῦάλια αὐτοῦ καὶ μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ ἐκδιπλώσας αὐτὸ προσεποιεῖτο ὅτι ἀναγινώσκει μετ' ἐπιστασίας τὸ περιεχόμενον σείων